

přínosná, protože umožňuje čtenáři pochopit složité politické vztahy. Část obsahující širší mezinárodní souvislosti tak čtenáři umožní pochopit složitou cestu a důvody k uzavření Dohody s Íránem. Dílo proto představuje velmi kvalifikovanou, vyzrálou odbornou práci. Pro větší názornost obsahuje i několik příloh. Publikace *M. Tůmy* je přínosná zejména pro odbornou veřejnost zajímající se o danou problematiku, ale i pro další zájemce.

Jan Ondřej*

**Hajn Petr. Z právníkova zápisníku aneb Já neříkám tak ani tak.
Praha: C. H. Beck, 2016, 248 s.**

Kdo čte Hajnovy knihy, toho baví (nejen právníkem) být

V poslední době mne velmi pozitivním způsobem zaujala kniha *Z právníkova zápisníku aneb Já neříkám tak ani tak* z pera profesora *Petra Hajna*. Knihu vydalo nakladatelství C. H. Beck a má 248 stran.

Představovat žijící legendu českého (možná i středoevropského) obchodního práva je patrně pověstným nošením nočních ptáků do Athén. Nicméně, zejména pro mladší čtenáře, alespoň v kostce: *Prof. JUDr. Petr Hajn, DrSc.*, (narozen roku 1935) je český právník a vysokoškolský pedagog, který je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy, kde studoval v letech 1954 až 1959. Po dokončení svých studií pracoval ve Škodě Plzeň jako podnikový právník.

V roce 1967 získal titul doktor práv. Od roku 1972 je vyučujícím na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a v letech 1975–2001 vedl tamní katedru hospodářského práva (respektive později přejmenovanou katedru práva obchodního). V roce 1974 získal titul docent, v roce 1982 byl pak jmenován profesorem.

Petr Hajn vedle své bohaté pedagogické a advokátské činnosti patří mezi jednoho z nejvíce publikujících českých právníků posledních desetiletí. Napsal řadu výtečných vysokoškolských učebnic, monografií, konferenčních příspěvků i jiných odborných textů, které se věnují obchodnímu právu. A to zejména problematice nekalé soutěže a reklamy. Ale též „zkomponoval“ symfonie svých neopakovatelných esejů, např. *Jak se píše knihy aneb lehkovážná vyprávění o vážné literatuře*.

Na profesoru *P. Hajnovi* si mj. cením, že na rozdíl od jiných akademických pracovníků neohrnuje nos nad popularizačně novinářskou činností, zejména si vážím jeho podnětných komentářů do českých deníků – připomeňme např. jeho četné komentáře v *MF Dnes* či *Lidových novinách*.¹ V mládí byl dokonce aktivním dopisovatelem deníku *Sport*. *Nota bene* jeho vášně pro sport se odráží nejen v jeho poslední knize *Z právníkova zápisníku...*, jejíž recenzi právě čtete.

Zpět tedy k recenzované knize – *P. Hajn* v doporučeném souboru fejetonů, úvah a glos, které skromně nazval *Zápisník*, prokazuje a zejména zúročuje své dlouholeté autorské a pedagogické zkušenosti.

Jde o dílo čtivé. V rámci právnických publikací čtivé zcela nadstandardně. Což pro dlouholeté *Hajnovy* čtenáře, ze kterých se mnohdy stávají i takřka „fanoušci“, není žádným

* Doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc., Právnická fakulta Univerzity Karlovy. E-mail: ondrej@prf.cuni.cz.

¹ Mám za to, že je obecně škoda, že se čeští docenti a profesori (obojho pohlaví) více nezapojují do veřejného diskurzu k aktuálním společenským otázkám. A někteří se nejenom nezapojují, ale na kolegy, kteří tak občas činí, se někdy dívají dokonce perfidně skrz prsty. *Nota bene* mnozí američtí nositelé Nobelovy ceny za ekonomii pravidelně publikují své sloupky ve světových denících.

překvapením. *P. Hajn* se snaží nejen pobavit, ale zejména poučit! Čtenáře provází světem tvorby zákonů i tím, jak se následně vykládají. Anebo nám laskavě ukazuje a důmyslně popisuje krajinu, ve které se podle nich (a leckdy i v rozporu s nimi) uzavírají smlouvy, pořizují závěti, vedou a rozhodují spory.

Publikace se obrací ke všem, kdo se s právem teprve seznamují (a to nejen ke studentům a studentkám právnických fakult), dále k těm, kteří ho denně či alespoň ob den sami používají (či někdy i „zneužívají“) anebo o něm přednášejí na různých typech škol.

Petr Hajn nabízí české a moravské čtenářské obci mj. zajímavé příklady, edukativní historky, úvahy a postřehy, jež se dají dobře využít mj. také v kvalifikačních (tedy především bakalářských, magisterských anebo rigorózních) pracích, ale i třeba v publicistice – televizní, rozhlasové, „papírové“ i internetové.

Možná i ne jeden účet na *Twitteru* by mohl obohatit citát z *Hajnovy* knihy. Anebo alespoň dobře posloužit k obohacení hádky s tchyní – „*Mamínko, slyšela jste o žalobě švýcarského spolku Lidová fronta pro osvobození trpaslíků?*“ (taková glosa jistě odzbrojí i seberozhňevanější fyzickou osobu – respektive hajnovským slovníkem „babičku vašich dětí“).

Naopak nejen vdavekchtivou fyzickou osobu jistě přivede do rozpaků citát: Pojmy „styk“ a „vztah“ se někdy nesprávně zaměňují či se používají smíšeně. „Vztah“ je následkem styku, směřuje-li styk k tomu, aby vznikl vztah. Pouhý „styk“ ovšem nemusí vždy vést ke vzniku vztahu. (Forejt A. Právní úprava hospodářských styků se zahraničím. *Účetnictví*. 1989, 7, který trefně připomíná a rozvíjí *P. Hajn* na s. 224 recenzované knihy.)

Pro čtenáře bez rozdílu věku je a bude určitě poučnou kapitolka – *Zlomyslnosti o zlozvycích životních partnerů* (s. 164 a násl.). Dále mne pobavila a poučila pasáž věnovaná reklamám na choullostivá témata a otázkám souvisejícím (s. 106 a násl.).

V představovaném díle jsou četné věty, souvětí i odstavce věnovány rodinným vztahům, (ne)výchově dětí a vnoučat. Ale i takovým lidským potěšením jako je kupř. četba beletrie či fandění při fotbale.

Knihy je psána s velkým nadhledem a humorem. Jen malá ukážka *Hajnova* přílehlavého humoru, na který si často vzpomenu např. při četbě diplomových prací, ale i zkoumání některých podání učiněných kupř. na ÚOHS či ČNB: „*Existují u nás juristé, kterým by slušelo označení ‚doktor právních vět‘. V posléze uvedeném slově nejde o překlep a nemělo být psáno ‚věd‘. Mám tu na mysli právníky, kteří ve sporech i v publikacích operují s úryvky z rozsáhlých soudních rozhodnutí (s tak zvanými ‚právními větami‘) a nezřídka dospějí k neúplným či zkresleným informacím.*“

Anebo při nekonečných debatách o prokazování původu majetku mi přicházejí na mysl slova srbského aforisty D. Radoviče, která též *P. Hajn* připomíná ve své publikaci – „*Jen u kojenců můžeme spolehlivě říci, z čeho jsou živi. Všichni ostatní jsou podezřelí.*“

Sečteno: Kdo čte *Hajnovy* knihy, toho baví (nejen právníkem) být. Jedna z kapitol recenzované *Hajnovy* knihy nese poměrně smutný název – *Když se zbavujeme knih* (s. 76), pevně věřím, že této knihy se nebudu muset nikdy zbavovat. Je v ní mnoho moudrých a laskavých slov napsaných zkušeným a hlavně mimořádně inteligentním autorem.

Jelikož stále více právníků (i studentů a studentek práv) se věnuje golfu – končím tichým zdvořilým „zvoláním“, abych nerušil ostatní hráče: Koupě a četba *Hajnovy* knihy je velmi zdařilou přihrávkou na green poznání, a to nejen o právu.

Petr Kolman*

* JUDr. Petr Kolman, Ph.D., právník a VŠ pedagog, PF MU Brno, člen RK ÚOHS a RK ČNB. E-mail: Petr.Kolman@law.muni.cz.